

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ
VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA
LIETUVOS ARCHYVŲ DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

2005 m. gegužės 12 d. Nr. 1020-16-25

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 2-ojo departamento direktorės Vidos Atraškienės 2004-06-07 pavedimu Nr. 1020-16 vyresnioji valstybinė auditorė Jolanta Balionienė, valstybinė auditorė Vida Aškinienė ir 2004-10-18 pavedimu Nr. 1020-16-1 valstybinė auditorė Vilma Lapinskienė atliko Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės finansinį auditą.

Audito užduotis

Audituojamas subjektas – Lietuvos archyvų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Departamentas), adresas: Mindaugo g. 8, 03106 Vilnius, identifikavimo kodas 188697087.

Audituojamuoju laikotarpiu įstaigos vadovu, Departamento generaliniu direktoriumi dirbo Vidas Grigoraitis, vyriausiąja buhalterė dirbo Regina Galvonienė.

Taip pat audituotos Departamentui pavaldžios įstaigos:

1. Lietuvos valstybės istorijos archyvas, adresas: Gerosios Vilties g. 10, 03134 Vilnius, identifikavimo kodas 190764568. Audituojamuoju laikotarpiu Lietuvos istorijos archyvo direktorės pareigas ėjo Laima Tautvaišaitė, vyriausiąja buhalterė dirbo Julė Boravskaja.

2. Lietuvos centrinis valstybės archyvas, adresas: O.Milašiaus g. 21, 10102 Vilnius, identifikavimo kodas 190764187. Audituojamuoju laikotarpiu Lietuvos centrinio valstybės archyvo direktoriaus pareigas ėjo Dalius Žižys, vyriausiąja buhalterė dirbo Vanda Kovalčiuk.

3. Lietuvos ypatingasis archyvas, adresas, Gedimino pr. 40/1, 01110 Vilnius, identifikavimo kodas 193053247. Audituojamuoju laikotarpiu Lietuvos ypatingojo archyvo direktoriaus pareigas ėjo Ovidijus Lėveris, o nuo 2004-12-16 laikinai eiti direktoriaus pareigas paskirtas Kęstutis Remeika, vyriausiąja buhalterė dirbo Giedrė Garalevičienė.

4. Utenos apskrities archyvas, adresas: J.Basanavičiaus g. 114, 28214 Utena, identifikavimo kodas 188700487. Audituojamuoju laikotarpiu Utenos apskrities archyvo direktoriaus pareigas ėjo Gediminas Šeštokas, vyresniąja buhalterė dirbo Janė Miškinienė.

Audituotos Departamento 2004 metų finansinės ataskaitos: išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balansas (Forma Nr. 1); biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaita (Forma Nr. 2) ir kitos ataskaitos bei apyskaitos (Formos Nr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, B-1, B-11, B-12).

Šio finansinio audito tikslas – įvertinti vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2004 metų finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą, dalis.

Ši ataskaita nurodo tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansinių ataskaitų vertinimas bus pateiktas valstybinio audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Audito atlikimo tvarka ir įstaigos finansinės veiklos rezultatai

Finansinis auditas atliktas pagal Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2004-01-20 įsakymu Nr. V-12 patvirtintus Valstybinio audito reikalavimus.

Ištyrus vidaus kontrolės aplinką ir rizikos faktorius, susijusius su įstaigos veikla ir apskaitos sistema, buvo atliktos savarankiškos (detalios) audito procedūros pagal parengtas audito programas šioms sritims: pinigų banke ir kasoje, darbo užmokesčio ir įnašų socialiniam draudimui, turto, kitų išlaidų darbams ir paslaugoms.

Sandorių auditas atliktas pagal turto ir išlaidų audito programas, gautinų ir mokėtinų lėšų auditas atliktas pagal visas numatytas audito programas. Audito metu buvo surinkti įrodymai audito nuomonei pareikšti.

Lietuvos Respublikos 2004 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2003-12-11 Nr. IX-1884 su vėlesniais pakeitimais) Departamento vykdomoms programoms buvo patvirtinta 12561,0 tūkst. Lt biudžeto asignavimų: 11313,0 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 7125,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 1248,0 tūkst. Lt turtui įsigyti. Minėtu įstatymu patvirtintus asignavimus Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2004-02-03 nutarimu Nr. 110 „Dėl 2004 metų Lietuvos Respublikos Valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) paskirstė keturioms Departamento 2004 m. vykdomoms programoms finansuoti:

	Programos kodas	Programa	Iš viso asignavimų, tūkst. Lt	Iš jų:		
				išlaidoms		turtui įsigyti
				iš viso	darbo užmokesčiui	
1.	1.1	Valstybinio	9943,0	8913,0	5856,0	1030,0

		archyvų fondo dokumentų saugojimas, komplektavimas, naudojimas				
2.	1.4	Lietuvos archyvų fondo valstybinis administravimas	1638,0	1498,0	979,0	140,0
3	5.1	Lietuvos archyvų fondo sąvadas	150,0	130,0	60,0	20,0
4.	88.1	Archyvų paslaugų specialioji programa	830,0	772,0	230,0	58,0
		Iš viso:	12561,0	11313,0	7125,0	1248,0

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-05-19 nutarimu Nr. 592 „Dėl asignavimų paskirstymo“ minimaliai mėnesinei algai ir bazinei minimaliai algai padidinti Departamentui buvo paskirta 347,8 tūkst. Lt asignavimų (tarp jų 265,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-05-24 nutarimu Nr. 621 „Dėl lėšų skyrimo“ žydų bendruomenių nekilnojamam turtui nustatyti reikalingų dokumentų paieškos išlaidoms iš dalies apmokėti papildomai iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo skirta 130,0 tūkst. Lt.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-10-28 nutarimu Nr. 1353 „Dėl lėšų skyrimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 24 d. nutarimo Nr. 338, 2004 m. rugsėjo 30 d. nutarimo Nr. 1233 pakeitimo“ privačioms dokumentų kolekcijoms, reikšmingoms Lietuvos istorijai ir kultūrai, įsigyti ir jų sutvarkymo išlaidoms iš dalies padengti Departamentui iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo skirta 50,0 tūkst. Lt.

Departamento 2003 m. vykdytos Archyvų paslaugų specialiosios programos nepanaudoti asignavimai, kurie pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 32 str. 1 d. nuostatas paliekami įstaigai, 2004-01-01 sudarė 41,8 tūkst. Lt. Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2004-03-15 pažyma Nr.43 18,7 tūkst. Lt patvirtino išlaidoms (iš jų 2,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir turtui įsigyti – 23,1 tūkst. Lt.

Departamento 2004 m. vykdytos Archyvų paslaugų specialiosios programos viršplaniniai asignavimai, sudarė 116,1 tūkst. Lt, kurie, vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2004-10-06 pažyma Nr.336-VP, 102,1 tūkst. Lt patvirtinti išlaidoms (iš jų 31,4 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir turtui įsigyti – 14,0 tūkst. Lt.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2004-05-11 pažyma apie biudžeto pakeitimus Nr. 93 programos „Valstybinio archyvų fondo dokumentų saugojimas, komplektavimas, naudojimas“ 2004 metų išlaidų sąmatoje atliktas asignavimų tikslinimas pagal

išlaidų pavadinimus: 13,1 tūkst. Lt sumažinus biudžeto asignavimus išlaidoms, nurodyta suma padidinant asignavimus turto įsigijimui.

Pagal patikslintą asignavimų planą, Departamentui 2004 m. programų vykdymui iš viso skirta 13246,7 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, iš jų išlaidoms skirta 11948,5 tūkst. Lt asignavimų (iš jų darbo užmokesčiui – 7507,9 tūkst. Lt), turtui įsigyti – 1298,2 tūkst. Lt. Departamentas 2004 metais gavo 13164,0 tūkst. Lt, tai yra 99 proc. numatytų skirti valstybės biudžeto asignavimų. Gautus asignavimus Departamentas visiškai panaudojo pagal Išlaidų sąmatoje numatytus išlaidų straipsnius (2004 metų kasinės išlaidos sudaro 13164,0 tūkst. Lt). Faktinės 2004 metų išlaidos sudaro 13169,2 tūkst. Lt arba 5,2 tūkst. Lt (13169,2 tūkst. Lt – 13164,0 tūkst. Lt) daugiau negu gauti ir panaudoti asignavimai.

Lietuvos valstybės istorijos archyvui 2004 metams programai „Valstybinio archyvų fondo dokumentų saugojimas, komplektavimas, naudojimas“ patvirtinta 1012,7 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, iš jų 684,6 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, gauta ir panaudota 1012,7 tūkst. Lt. Archyvų paslaugų specialiajai programai patvirtinta 225,0 tūkst. Lt biudžeto asignavimų: 215,0 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 88,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui), turtui – 10,0 tūkst. Lt, gauta ir panaudota 210,9 tūkst. Lt ir Lietuvos archyvų fondo sąvado programai patvirtinta 3,0 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, gauta ir panaudota 3,0 tūkst. Lt.

Lietuvos centriniam valstybės archyvui 2004 metams programai „Valstybinio archyvų fondo dokumentų saugojimas, komplektavimas, naudojimas“ patvirtinta 3779,3 tūkst. Lt biudžeto asignavimų: 2829,3 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 1813,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 950,0 tūkst. Lt turtui, gauta ir panaudota 3779,3 tūkst. Lt. Archyvų paslaugų specialiajai programai patvirtinta 291,9 tūkst. Lt biudžeto asignavimų: 266,9 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 60,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui), o turtui – 25,0 tūkst. Lt, gauta ir panaudota 278,7 tūkst. Lt. Lietuvos archyvų fondo sąvado programai patvirtinta 3,0 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, gauta ir panaudota 3,0 tūkst. Lt.

Lietuvos ypatingajam archyvui 2004 metams programai „Valstybinio archyvų fondo dokumentų saugojimas, komplektavimas, naudojimas“ patvirtinta 1395,5 tūkst. Lt biudžeto asignavimų: 1371,1 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 900,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui), turtui – 24,4 tūkst. Lt, gauta ir panaudota 1395,5 tūkst. Lt. Archyvų paslaugų specialiajai programai patvirtinta 56,6 tūkst. Lt biudžeto asignavimų: 53,0 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 8,5 tūkst. Lt darbo užmokesčiui), turtui – 3,5 tūkst. Lt, gauta ir panaudota 51,6 tūkst. Lt, Lietuvos archyvų fondo sąvado programai patvirtinta 3,0 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, gauta ir panaudota 3,0 tūkst. Lt.

Utenos apskrities archyvui „Valstybinio archyvų fondo dokumentų saugojimas, komplektavimas, naudojimas“ patvirtinta 260,8 tūkst. Lt biudžeto asignavimų: 250,8 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 150,2 tūkst. Lt darbo užmokesčiui), turtui – 10,0 tūkst. Lt, gauta ir panaudota

260,8 tūkst. Lt. Archyvų paslaugų specialiajai programai patvirtinta 20,1 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, iš jų 7,4 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, gauta ir panaudota 19,7 tūkst. Lt., Lietuvos archyvų fondo sąvado programai patvirtinta 3,0 tūkst. Lt biudžeto asignavimų, gauta ir panaudota 3,0 tūkst. Lt.

Departamento pateiktoje suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitoje (Forma Nr. 2) ir atskirų programų Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitose nurodytos kasinės išlaidos pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius neviršijo patikslinto ataskaitinio laikotarpio asignavimų plano.

Departamentas su finansinėmis ataskaitomis pateikė Programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo 2005-01-01 ataskaitas (Forma Nr. B-12), kuriose pateikti Departamento 2004 metais vykdytų programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijai. Ataskaitų duomenimis 2004 metais programose numatyti uždaviniai pagal visus vertinimo kriterijus įgyvendinti.

Klaidos, pažeidimai, netikslumai

Atlikus auditą Departamente ir Departamentui pavaldžiam Utenos apskrities archyve, reikšmingų klaidų ar teisės aktų pažeidimų finansinėje atskaitomybėje ir apskaitoje nenustatyta. Kitose Departamentui pavaldžiose įstaigose (Lietuvos centriniame valstybės archyve ir Lietuvos valstybės istorijos archyve) nustatytos klaidos ir neatitikimai ištaisyti audito metu.

Audito metu Departamentui pavaldžiam Lietuvos ypatingajame archyve metu nustatyta: Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574, su vėlesniais pakeitimais) 16 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyta, kad apskaitos duomenis kompiuterinėse laikmenose galima saugoti tik tuo atveju, kai apskaitos registrai yra atspausdinti ir pasirašyti juos sudariusio asmens. Archyve buhalterinė apskaita kompiuterizuota: kiekvienos sąskaitos analitinė apskaita pagal pirminius dokumentus vedama atskirai, taip pat apskaitomi gauti asignavimai, kasinės ir faktinės išlaidos pagal atskirus išlaidų straipsnius. Audito metu vyr. buhalterė G. Garalevičienė 2004 m. I–III ketvirčio apskaitos registrus, Didžiąją knygą pateikė ne iš karto, o tik po kelių dienų, to paprašius raštu (dokumentai nebuvo spausdinami kiekvieno ataskaitinio laikotarpio (mėnesio) pabaigoje). Kai kurie 2004 m. IV ketvirčio sąskaitų registrai (turto, kasinių, faktinių išlaidų) iš viso nebuvo atspausdinti. Paprašius, šiuos dokumentus atspausdino ir pateikė šiuo metu vyriausiosios buhalterės pareigas einanti L. Urbonienė. Dokumentuose nėra nurodyta dokumento sudarymo data, nėra jį sudariusio darbuotojo parašo.

Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 54 punkte nurodyta, kad atsargos biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tarnyboje į apskaitą įtraukiamos pinigine ir kiekiene išraiška pagal

materialiai atsakingus asmenis ir pavadinimus. Archyvo buhalterinėje apskaitoje medžiagų apskaita vedama tik pinigine išraiška, kiekiu išraiška pagal materialiai atsakingus asmenis ir pavadinimus nevedama.

Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 45 punkte nurodyta, kad biudžetinių įstaigų ilgalaikio turto nusidėvėjimas skaičiuojamas vieną kartą per metus pagal gruodžio 31 d. būklę, nepriklausomai nuo to, kokį einamųjų metų mėnesį jis įsigytas. Archyve 2004 m. įsigyta ilgalaikio turto už 27,9 tūkst. Lt. Nusidėvėjimas paskaičiuotas tik turtui, kurio įsigijimo vertė 7,9 tūkst. Lt, o likusio ilgalaikio turto, kurio įsigijimo vertė 20,0 tūkst. Lt, nusidėvėjimas 2004 m. skaičiuotas nebuvo.

Audito metu nustatyta, kad ilgalaikio turto nusidėvėjimo priskaitymo žiniaraštyje priskaičiuota 2005-01-01 ilgalaikio turto nusidėvėjimo suma neatitinka sąskaitoje Nr. 02 „Ilgalaikio turto nusidėvėjimas“ nurodytos ilgalaikio turto nusidėvėjimo sumos: ilgalaikio turto nusidėvėjimo priskaitymo žiniaraštyje apskaityta nusidėvėjimo suma – 971508,00 Lt, sąskaitoje Nr. 02 nurodyta ilgalaikio turto nusidėvėjimo suma – 905375 Lt (skirtumas – 66133,00 Lt).

Archyvo direktoriaus O. Lėverio 2004-10-22 įsakymu Nr. VI-81 „Dėl inventorizacijos komisijos sudarymo“ sudarytos Archyvo pagrindinių priemonių, trumpalaikio turto ir medžiagų kiekio inventorizavimo komisijos, kurioms pavesta inventorizaciją atlikti pagal spalio 1 d. būklę. Audito metu nustatyta, kad įsakyme nurodytos komisijos buhalterijai sutikrinimui pateikė ilgalaikio ir trumpalaikio turto inventorizavimo pagal materialiai atskaitingus asmenis aprašus.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintų Inventorizacijos taisyklių 63 punkte nurodyta, kad remiantis inventorizavimo aprašais, faktiškai inventorizuotų objektų likučiai sutikrinami su buhalterinės apskaitos duomenimis pagal jų būklę inventorizacijos pradžios dieną. Vyr. buhalterė G. Garalevičienė, sutikrinsi inventorizuoto turto likučius pateiktuose aprašuose (išskyrus ilgalaikio ir trumpalaikio turto inventorizacijos aprašus pagal materialiai atskaitingus asmenis V. Ektytę, N. Masliauskienę ir A. Lukoševičių), su turto, apskaityto buhalterijoje esančiuose žiniaraščiuose, duomenimis pagal jų būklę inventorizacijos pradžios dieną, neatitikimų nenustatė.

Audito metu atlikus ilgalaikio ir trumpalaikio turto likučių, nurodytų turto žiniaraščiuose (esančiuose buhalterijoje), sutikrinimą su turto likučiais pagal visus ilgalaikio ir trumpalaikio turto inventorizacijos aprašus, nustatyti neatitikimai: buhalterijoje esančiame ilgalaikio turto žiniaraštyje turto 2004-10-01 apskaityta už 2157525,00 Lt, o inventorizacijos aprašuose nurodyta inventorizuoto ilgalaikio turto vertė – 2193121,00 Lt, tai yra inventorizacijos metu ilgalaikio turto 2004-10-01 rasta 35596,00 Lt daugiau, negu apskaityta buhalterijoje esančiuose ilgalaikio turto žiniaraščiuose. Atitinkamai buhalterijoje esančio trumpalaikio turto žiniaraštyje apskaityta

turto už 160604,33 Lt, o trumpalaikio turto inventORIZACIJOS aprašuose – už 157535,96 Lt, tai yra inventORIZACIJOS metu rasta trumpalaikio turto 3068,37 Lt mažiau, negu jo apskaityta šio turto apskaitos žiniaraštyje buhalterijoje.

Minėtuose ilgalaikio turto (pagal materialiai atskaitingus asmenis V. Ektytę ir N. Masliauskienę) ir trumpalaikio turto (pagal materialiai atskaitingą asmenį A. Lukoševičių) inventORIZACIJOS aprašuose, pateiktuose buhalterijai sutikrinti, nėra buhalterijos darbuotojų įrašų apie inventORIZUOTO turto likučių sutikrinimą su buhalterinės apskaitos duomenimis. InventORIZACIJOS komisijos išvados apie tai, kad buhalterijos darbuotojai nesutikrino inventORIZUOTO turto likučių su buhalterinės apskaitos duomenimis, nėra.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintų InventORIZACIJOS taisyklių 4 punkte nurodyta, kad biudžetinės įstaigos privalo inventORIZuoti medžiagas ir atsargas. Archyve atsargų ir medžiagų inventORIZavimo žiniaraščiai audito metu nepateikti, tai yra medžiagų ir atsargų inventORIZACIJA neatlikta. Sąskaitų Nr. 063-069 apskaitos registruose 2004-10-01 nurodytas atsargų ir medžiagų likutis sudarė 315,28 Lt. Archyvo direktoriaus O. Lėverio 2004-10-22 įsakymo Nr. VI-81 „Dėl inventORIZACIJOS komisijos sudarymo“ dalis dėl medžiagų ir atsargų kiekio inventORIZavimo neįvykdyta.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 patvirtintų InventORIZACIJOS taisyklių 67 punkte nurodyta, kad galutinį sprendimą dėl inventORIZACIJOS rezultatų įrašymo į apskaitą priima įmonės administracijos vadovas. Archyvo direktoriaus O. Lėverio galutinis sprendimas dėl inventORIZACIJOS rezultatų įrašymo į apskaitą nepriimtas.

Atsižvelgiant į tai, kad inventORIZavimo aprašuose ne visi turto likučiai sutikrinti su buhalterinės apskaitos duomenimis, atsargų ir medžiagų inventORIZACIJA neatlikta, nėra direktoriaus O. Lėverio galutinio sprendimo dėl inventORIZACIJOS rezultatų įtraukimo į apskaitą, ir į tai, kad ilgalaikio ir trumpalaikio turto likučiai, nurodyti turto žiniaraščiuose (esančiuose buhalterijoje) neatitinka turto likučių pagal visus ilgalaikio ir trumpalaikio turto inventORIZACIJOS aprašus, manome, kad Archyve vykdyta inventORIZACIJA neužbaigta, todėl negalime pareikšti nuomonės dėl Archyvo Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse nurodyto ilgalaikio turto – 2157,0 tūkst. Lt, trumpalaikio turto – 160,7 tūkst. Lt ir medžiagų – 4,0 tūkst. Lt. likučių teisingumo.

Pagal minėtų InventORIZACIJOS taisyklių 9 punkto nuostatas, tuo metu Archyvo direktoriumi dirbęs O. Lėveris įstatymų nustatyta tvarka buvo atsakingas už inventORIZACIJOS organizavimą ir atlikimą laiku, o kartu su tuo metu vyriausiosios buhalterės pareigas ėjusia G. Garalevičiene – už teisingų inventORIZACIJOS rezultatų, neišieškotų trūkumų ir pertekliaus įtraukimą į apskaitą.

Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574, su vėlesniais pakeitimais) 17 str. nurodyta, kad finansinė atskaitomybė sudaroma pagal sąskaitų duomenis. Audito metu, atlikus atskirų Archyvo buhalterinių sąskaitų apskaitos registrų likučių 2005-01-01 sutikrinimą su suvestiniu apskaitos registru (Didžiąja knyga), nustatyti neatitikimai:

- ilgalaikio turto sąskaitos Nr. 01 (010-019) apskaitos registre 2005-01-01 nurodytas 2157525,00 Lt likutis, o šios sąskaitos Didžiojoje knygoje likutis – 2157005,00 Lt (520,00 Lt skirtumas).

- trumpalaikio turto sąskaitos Nr. 07 apskaitos registre 2005-01-01 nurodytas 160154,11 Lt likutis, o šios sąskaitos Didžiojoje knygoje likutis yra 160749,25 Lt (skirtumas – 595,14 Lt);

- sąskaitos Nr. 02 „Ilgalaikio turto nusidėvėjimas“ apskaitos registre 2005-01-01 nurodytas 905375,00 Lt likutis, o šios sąskaitos Didžiojoje knygoje likutis yra 951068,00 Lt (skirtumas – 45693 Lt);

- sąskaitos Nr. 111 „Lėšos, gautos už teikiamas paslaugas“ apskaitos registre 2005-01-01 nurodytas 5276,92 Lt likutis, o šios sąskaitos likutis Didžiojoje knygoje – 2640,96, banko išrašė nurodytas šios sąskaitos likutis – 2635,96 Lt (lyginant banko išrašė nurodytą likutį su sąskaitos Nr. 111 registru, skirtumas – 2640,96 Lt, su šios sąskaitos likučiu Didžiojoje knygoje – 5,00 Lt);

- sąskaitos Nr. 171 „Atsiskaitymai už socialinio draudimo įmokas“ apskaitos registre 2005-01-01 nurodytas neigiamas 207,86 Lt kreditorinis įsiskolinimas, o šios sąskaitos likutis Didžiojoje knygoje – 26,05 Lt kreditorinis įsiskolinimas (skirtumas – 181,81 Lt);

- sąskaitos Nr. 178 „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ apskaitos registre 2005-01-01 nurodytas kreditorinis 1102,40 Lt įsiskolinimas, o Didžiojoje knygoje nurodyta kreditorinio įsiskolinimo suma – 480,70 Lt (skirtumas – 621,70 Lt);

- sąskaitos Nr. 200 „Išlaidos iš biudžeto“ apskaitos registre 2005-01-01 nurodytas 1386934,12 Lt likutis, Didžiojoje knygoje – 1394508,65 Lt (skirtumas 7574,53 Lt);

- sąskaitos Nr. 260 „Trumpalaikio turto fondas“ apskaitos registre 2005-01-01 nurodytas 161000,00 Lt likutis, o Didžiojoje knygoje – 160749,25 (skirtumas – 250,75 Lt).

Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitose (pagal Archyvo vykdytas programas) nurodytos kasinės ir faktinės išlaidos pagal atskirus išlaidų straipsnius neatitinka šių išlaidų, nurodytų Archyvo 2004 m. kasinių ir faktinių išlaidų analitiniuose apskaitos registruose:

- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitoje (programa „Valstybinio archyvų fondo dokumentų saugojimas, komplektavimas, naudojimas“) nurodyta, kad faktinės išlaidos už ryšių paslaugas 2004 m. sudarė 30,1 tūkst. Lt, o apskaitos registre apskaitytų ryšių išlaidų suma – 29,6 tūkst. Lt (skirtumas 0,5 tūkst. Lt). Taip pat toje pačioje ataskaitoje nurodyta faktinių ilgalaikio turto remonto išlaidų suma – 3,5 tūkst. Lt, o faktinių išlaidų apskaitos registre apskaityta 3,6 tūkst. Lt (skirtumas 0,1 tūkst. Lt);

- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-01-01 ataskaitoje (programa „Archyvų paslaugų specialioji programa“) nurodytos kasinės ir faktinės ryšių paslaugų išlaidos neatitinka apskaitos registruose nurodytų sumų: ataskaitoje nurodyta, kad per 2004 m. padaryta 3,3 tūkst. Lt kasinių ir 3,4 tūkst. Lt faktinių ryšių išlaidų, o apskaitos registruose nurodyta 3,4 tūkst. Lt kasinių ir 4,0 tūkst. Lt faktinių išlaidų (skirtumas atitinkamai 0,1 tūkst. Lt ir 0,6 tūkst. Lt). Šioje ataskaitoje taip pat nustatyti neatitikimai nurodant padarytas kasines išlaidas vandentiekiiui ir kanalizacijai (skirtumas – 0,1 tūkst. Lt), kitoms paslaugoms (skirtumas – 0,1 tūkst. Lt) bei faktines išlaidas: transporto (skirtumas – 0,5 tūkst. Lt), ilgalaikio turto remonto (0,1 tūkst. Lt skirtumas) ir kitoms paslaugoms (0,8 tūkst. Lt skirtumas) padarytas faktines išlaidas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 7 straipsnio 3 punktu tuo metu Lietuvos ypatingojo archyvo direktoriumi dirbęs O. Lėveris buvo atsakingas už buhalterinės apskaitos organizavimą ir finansinės atskaitomybės rengimą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574, su vėlesniais pakeitimais) 11 straipsnio 1 dalimi už buhalterinių įrašų teisingumą buvo atsakinga tuo metu vyriausiąja buhalterė dirbusi G. Garalevičienė.

Departamento generalinis direktorius V. Grigoraitis 2004-12-13 įsakymu Nr. V2-38 atleido Lietuvos ypatingojo archyvo direktorių Ovidijų Lėverį iš einamų pareigų (atleidimo pagrindas – Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 15 punktas). Laikinais einantis Archyvo direktoriaus pareigas K. Remeika 2005-02-01 įsakymu Nr. V2-13 nuo 2005-02-04 atleido G. Garalevičienę iš Archyvo vyriausiosios buhalterės pareigų (atleidimo pagrindas – Lietuvos Respublikos darbo kodekso 125 straipsnis).

Valstybės kontrolė 2005-04-27 raštu Nr. S-(1020-1.11)-748 „Dėl finansinio audito atlikimo“ laikinai einančiam Lietuvos ypatingojo archyvo direktoriaus pareigas K. Remeikai nurodė audito metu nustatytus teisės aktų pažeidimus ir pateikė atitinkamas rekomendacijas.

Lietuvos ypatingojo archyvo finansinė atskaitomybė yra sudėtinė Departamento teikiamos suvestinės finansinės atskaitomybės dalis. Atsižvelgiant į tai, kad nuomonė dėl Lietuvos ypatingojo archyvo Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse nurodyto ilgalaikio turto (2157,0 tūkst. Lt), trumpalaikio turto (160,7 tūkst. Lt) ir medžiagų (4,0 tūkst. Lt) likučių teisingumo nepareikšta, negalime pareikšti nuomonės ir dėl Departamento suvestiniame išlaidų sąmatų vykdymo 2005-01-01 balanse nurodyto ilgalaikio turto (44444,5 tūkst. Lt), trumpalaikio turto (1118,0 tūkst. Lt) ir medžiagų (82,3 tūkst. Lt) likučių teisingumo.

Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (1995-12-05 Nr. I-1113 su vėlesniais pakeitimais) 8 str. nurodyta, kad biudžeto asignavimų valdytojai turi prižiūrėti apskaitos tvarkymą, garantuoti pavaldžių įstaigų finansinių ir statistinių ataskaitų teisingumą.

Departamento generalinio direktoriaus V.Grigoraičio, kaip asignavimų valdytojo, sukurtos vidaus kontrolės priemonės nepakankamai užtikrino pavaldžių įstaigų apskaitos tvarkymą teisės aktų nustatyta tvarka ir pateiktų finansinių ataskaitų teisingumą.

Valstybės kontrolė, įvertinusi audito metu nustatytus teisės aktų pažeidimus apskaitos srityje, ir tam, kad būtų užtikrintas pavaldžių įstaigų apskaitos tvarkymas teisės aktų nustatyta tvarka bei garantuotas šių įstaigų finansinių ataskaitų teisingumas, Archyvų departamento generaliniam direktoriui V. Grigoraičiui rekomenduoja:

1. Numatyti Departamento finansų kontrolės taisyklėse (ar kituose vidaus norminiuose dokumentuose) apskaitos tvarkymo kontrolės priemones Departamentui pavaldžiose įstaigose ir užtikrinti jų finansinių ataskaitų teisingumą.
2. Reglamentuoti Departamento suvestinės finansinės atskaitomybės sudarymą ir tvarką.

Prašome iki 2005-07-01 informuoti Valstybės kontrolę apie pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą.

Finansinio audito 2-jo departamento
direktorė

Vida Atraškienė

Vyresnioji valstybinė auditorė

Jolanta Balionienė

Susipažinome:

Lietuvos archyvų departamento prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
generalinis direktorius

Vidas Grigoraitis

Vyriausioji buhalterė

Regina Galvonienė